

Кушнір А.І.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

Встановлено основні показники описової статистики для результатів методики визначення схильності до девіантної поведінки (А. Н. Орел). Було визначено, що 40% досліджуваних мають середній рівень прояву соціальної бажаності, 60% мають низький рівень за шкалою «Подолання норм і правил», що свідчить про конформні установки досліджуваних, схильність слідувати стереотипам і загальноприйнятим нормам поведінки. За шкалою «Агресія та насильство» низький рівень мають 83%, що свідчить про невираженість агресивних тенденцій. Низькі (50%) та середні (47%) показники за шкалою «Вольовий контроль» означають сильний самоконтроль будь-яких поведінкових емоційних реакцій. 47% досліджуваних мають середній рівень адиктивної поведінки. Низький рівень мають 83% за шкалою «Саморуйнівна поведінка», це означає відсутність готовності до реалізації саморуйнівної поведінки. Низький рівень за шкалою «Деліквентна поведінка» мають 53% опитуваних.

У більшості досліджуваних жінок (57%) було виявлено середній рівень прийняття жіночої соціальної ролі. Це свідчить про адекватний рівень прийняття досліджуваними жіночої ролі, про можливість реалізовувати як специфічно жіночі, так і традиційно чоловічі поведінкові стереотипи. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що більшість досліджуваних даної вибірки мають низькі та середні рівні схильності до девіантної поведінки, високий самоконтроль та середній рівень соціальної бажаності.

Встановлено основні показники описової статистики для результатів методики діагностики агресивних та ворожих людей Басса-Дарки. Було визначено, що 37% досліджуваних мають середній рівень прояву фізичної агресії; досліджувані даної вибірки мають здебільшого середній (37%), підвищений (37%) та високий (20%) рівень агресії, це означає близький до надмірного рівень розвитку форм агресивності. Підвищений рівень роздратування мають 37% досліджуваних. Високий рівень образи мають 37% опитуваних та підвищений 33%. Високий (30%), підвищений (27%) та середній (27%) рівні підозрілості означають вираженість недовіри і обережності по відношенню до оточення. Підвищений (40%) та високий (30%) рівень негативізму у досліджуваних виражається в опозиційній манері поведінки. Підвищений рівень почуття провини мають 50% респондентів. За результатами виходить, що досліджувані даної вибірки мають здебільшого підвищений (33%) та середній (30%) рівень ворожості.

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що більшість досліджуваних даної вибірки мають високі та середні показники агресії та ворожості, це може ускладнювати співробітництво, свідому кооперацію, а також провокувати конфліктність у соціумі. Середній рівень тривоги мають 70% досліджуваних, що означає помірну тенденцію до відчуття невизначеності, очікування негативних подій. Встановлено кореляційні взаємозв'язки між психологічними показниками за методикою визначення схильності до девіантної поведінки А.Н. Орел.

З отриманих результатів кореляції було виявлено, що між більшістю психологічних показників методики схильності до девіантної поведінки (А.Н. Орел) існують як значні та середні позитивні взаємозв'язки, так і слабкі та середні негативні взаємозв'язки. Встановлено кореляційні взаємозв'язки між психологічними показниками за методикою діагностики агресивних та ворожих людей Басса-Дарки. З отриманих результатів кореляції було виявлено, що між більшістю психологічних показників існують середні та сильні позитивні взаємозв'язки. Тобто, можна припустити, що з підвищенням одного з зазначених показників будуть закономірно змінюватися пов'язані з ним психологічні кореляти. Отже, за результатами дослідження, можна зробити висновок, що прояви девіантної поведінки мають здебільшого позитивні взаємозв'язки з індивідуально-психологічними якостями досліджуваних.

Роботу виконано під керівництвом доц. кафедри практ. психол. Ломакіна А.О.